

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Orientales Episcopi nihil occidentalibus licere contendebant circa administrationem & gubernationem Ecclesiarum orientalium. quod canone scripto firmarunt in secunda synodo. Hujus autem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

rationem revocandæ communionis inter occidentales & orientales. Attamen occidentalibus satisfactum est epistola synodica orientalium, quam ex Concilio Constantinopolitano scripserunt ad Damasum & ad synodum Romanam; qua Italos orant, non ut confirment ea quæ in hac synodo Constantinopolitana acta erant, sed ut caritate spiritali ipsis gratulentur propter ordinationes Ecclesiarum Constantinopolitanæ, Antiochenæ, & Hierosolymitanæ, quibus præfæcti fuerant Nectarius, Flavianus, & Cyrillus.

XI. Nunc referenda sunt verba epistolæ Concilij Italiæ ad Theodosium, quæ edita est à clarissimo viro Iacobo Sirmondo in Appendice Codicis Theodosiani. Nam cum cognovissent ad hoc partium venisse Maximum, inquit Itali, ut causam in synodo ageret suam, quod, etiamsi inditum Concilium non fuisset, jure & more majorum, sicut & sanctæ memoriæ Athanasius & dudum Petrus Alexandrinæ Ecclesiæ Episcopi, & orientalium plerique fecerunt, ut ad Ecclesiæ Romanæ, Italiæ, & totius Occidentis confugisse judicium viderentur, cum eum, sicut diximus, experiri velle adversum eos qui episcopatum ejus abnuerant comperissent, præstolari utique etiam nostram super ea sententiam debuerunt. Non prerogativam vindicamus examinis, sed consortium tamen debuit esse communis arbitrij. Infra: Nec quedam nos angit de domestico studio & ambitione contentio; sed communio soluta & dissociata perturbat. Nec videmus eam posse aliter convenire nisi aut is reddatur Constantinopoli qui prior est ordinatus, aut certe super duorum ordinatione sit in urbe Roma nostrum orientaliumque judicium. Neque enim indignum videtur, Auguste, ut Romanæ Ecclesiæ antistitis fuitimorūque & Italicorum Episcoporum debeant subire tractatum, qui unius Aholij Episcopi ita expectandum esse putaverunt judicium ut de occidentalibus partibus Constantinopolim evocandum putarent. Si quid uni huic reservatum est, quanto magis pluribus reservandum est. Nos autem à beatissimo fratre tue pietatis admoniti ut tue clementiæ scriberemus imperio, postulamus ut ubi una communio est, commune velit esse judicium concordantiæque consensusum.

CAPVT V.

Synopsis.

I. Orientales Episcopi nihil occidentalibus licere contendebant circa administrationem & gubernationem Ecclesiarum orientalium. quod canone scripto firmatum in secunda synodo. Hujus autem institutionis ratio ea esse debuit, quod supremam esse contendere

Conciliorum orientalium auctoritatem.

II. Prudenter se gerunt pares Concilij Constantinopolitani. Iura provinciarum & privilegia illustrissimarum Ecclesiarum conservant. Iudicia porro de disciplina fieri jubent suprema auctoritate synodorum uniuscujusque Dioceses. Enumerantur varia Dioceses utriusque Imperij.

III. Prima criminum Episcoporum cognitio pertinet ad synodum provinciarum; secunda vero, ad Diocesanam. Exarchi convocabant synodos Diocesanas absque permisso Principum.

IV. Ecclesia hoc pacto liberata est à necessitate postulandorum ab Imperatore Conciliorum. Synodi itaque Diocesane, quæ antea extraordinariæ erant, & indigebant rescripto Principis, versæ sunt in synodos ordinarias. Hujus institutionis, quæ nova erat, confirmationem ab Imperatore Theodosio petiit secunda synodus.

V. Excipi potest canonem Constantinopolitanum non constituisse discretè duos gradus jurisdictionis in accusationibus Episcoporum. Solutur hæc obiectio, explicato canone.

VI. Ab una synodo Diocesana ad aliam provocare non licebat.

VII. Nihil tamen derogatum est juribus Imperatorum, qui, etiam post hunc canonem editum, Concilia ex diversis Diocesium congregarunt ad judicandas Episcoporum causas. At Theodosius Imperator confirmare noluit institutionem synodi Constantinopolitanæ, quæ supremam potestatem in judicio de disciplina ferendis tribuebat synodis uniuscujusque Dioceses.

VIII. Suprema synodorum uniuscujusque Dioceses auctoritas colligitur etiam ex epistola Cyrilli Alexandrini ad Domnum Antiochenum.

IX. Concilium Chalcedonense novam in Oriente distinctionem introduxit. Iubet enim ut prima de crimine Episcopi cognitio institueretur in synodo provinciali; Metropolitanis vero, apud Exarchum Dioceses, aut thronum Constantinopolitanum. De dignitate sedis Constantinopolitanæ, quæ valde amplificata est in hac synodo. Græca collectio non complectebatur canones Sardicenses, neque etiam Africanos.

X. Distinctionem à Concilio Chalcedonensi introductam amplexus est Iustinianus. Eo vero jure Græci semper usi sunt.

XI. Ex his quæ dicta sunt constat canones Sardicenses nondum receptos fuisse in Oriente. Eos tandem synodus Trullana recepit, sed cum modificatione quadam: tum ut ostenderet auctoritatem quæ Summo Pontifici tributa erat in his canonibus, à Concilio Sardicensi profectam, non autem à Nicæno; tum etiam ut ostenderet eam restringi ad solum Occidentem.

XII. Eam tamen in universum orbem extendi debere contendebant Summi Pontifices.

I. HACTENUS manifestè probavimus in ea sententia fuisse occidentales Episcopos ut existimarent communibus Orientis & Occidentis suffragiis definiendas esse querelas ab Episcopis illustrissimarum Orientis Ecclesiarum delatas in Occidentem. At isti semper obstinatis animis contenderunt nihil occidentalibus Episcopis permittendum esse circa administrationem & gubernationem Ecclesiarum orientalium. Quæ auctoritas ut valentior

Rr iij

vile suprà lib. 5. cap. 21. §. 9.

vile suprà lib. 5. cap. 21. §. 4.

esset, eam canone scripto firmarunt in secunda synodo Oecumenica, quæ prima est Constantinopolitana. Primum enim orientales Romam accedere noluerunt, tamen per Imperatoris Theodosij literas accersiti essent, postquam Constantinopoli in unum conventum esset. Cur autem ita ipsis placitum fuerit, nulla alia probabilis ratio occurrit quàm quòd supremam esse contenderent Conciliorum orientalium auctoritatem. Vnde in epistola synodica ad Damasum & ad synodum occidentalem non dubitant scribere se anno superiore Concilium generale celebravisse, tamen illud constaret ex solis Episcopis orientalibus. Quapropter in Concilio Aquileiensi rectè dicebat Ambrosius esse *consuetudinem hujusmodi ut in Oriente orientalium esset Concilium, intra occidentem occidentalium.*

II. Robustius urget canon secundus Concilij Constantinopolitani, cujus auctoritas ab Ecclesia univèrsa recepta est. Decernit itaque quonam modo peragenda sint judicia canonica apud orientales, sive pro depositione Episcoporum, sive etiam pro reliquis causis quæ incidunt. Ordo autem quem in his rebus præscribit, plenus prudentiæ est, ac mirabili temperamento conditus. Nam primum jura provinciarum & privilegia illustrissimarum Ecclesiarum eo canone conservantur, juxta canones Nicænos. Tum Episcopis damnatis nova remedia tribuuntur, multò commodiora & faciliora quàm ea quæ Concilium Antiochenum invenerat, cum se vota judicum diviserant, sive accedendo ad Imperatores ad obtinendum novum Concilium. Nam in eo Concilio jurisdictionum limites constituuntur juxta divisionem Dioceseon Imperij, & suprema esse decernitur auctoritas uniuscujusque Dioceseos in universis judiciis de disciplina latis. Diocesim cum dico, eo sensu eam dictionem usurpo quem obtinet in legibus Imperatorum & in canonibus hujus Concilij Constantinopolitani, scilicet pro tractu quodam & diversarum provinciarum collectione, quæ Præfæcto prætorio aut ejus Vicario parebat in causis civilibus, Exarcho verò in causis ecclesiasticis. Itaque cum Imperium Orientis divisum esset illa tempestate in quinque Dioceses, Ægyptiacam videlicet, orientalem, Thracicam, Ponticam, & Asianam, Concilium Dioceses ecclesiasticas partitur in totidem synodos. Ex Notitia porrò Imperij constat quinque in Ægypto provincias fuisse, quarum caput erat Alexandria; in Oriente, undecim, sub Antiocheni civitate; in Ponto, decem, sub ci-

vitæ Casaræ Cappadociæ, quæ urbs regia Ponti fuerat. Asiana, cujus metropolis erat Ephesus, in Asia proconsulari sita, constabat pariter ex undecim provinciis. Thracica verò sex provincias complectebatur, & in his, provinciam Europam, in qua Heraclea metropolis Dioceseos Thracicæ. At Byzantium civitas, quæ quondam metropolis fuerat, amissam dignitatem recuperavit; quæ in civitatem Heracleensem translata fuerat ab Imperatore Severo post excidium ab eo Byzantium. Amplificata dein fuit ejus majestas post Constantinum magnum, cum felicibus nominis ejus auspiciis reædificata fuisset civitas, in eaque posita sedes Imperij orientalis, ornataque fuit privilegiis antiquæ Romæ.

III. Dioceses itaque ecclesiasticæ ordinatæ sunt ad exemplum dispositionis civilis Dioceseon; ita ut prima criminum Episcoporum cognitio pertineret ad synodum provinciam; si verò de injusto judicio querela moveretur, deferri illa debebat ad synodum Diocesanam, quam Exarchus convocabat absque speciali permissa Imperatoris. Itaque Patriarcha Alexandrinus convocabat synodum Dioceseos Ægypticæ, id est, synodum sui patriarchatus. Patriarcha Antiochenus convocabat Diocesim orientalem, hoc est, patriarchatum Orientis. Episcopus verò Casaræ Cappadociæ, quæ caput erat universæ Dioceseos Ponticæ, synodum ejus Dioceseos congregabat, ut constat ex Gregorio Nazianzeno in vita Basilij. Episcopus Ephesinus Asianæ Dioceseos Exarchus erat, synodoque generali ejus Dioceseos præsidebat. Quod attinet ad Diocesim Thracicam, ea speciali curæ Episcopi Constantinopolitani commissa est in hoc Concilio, ut disertè adnotavit Socrates. Sed præter administrationem illam, privilegium honoris ei tributum est post Episcopum Romanum, ante ceteros Exarchos, eò quòd Constantinopolis esset nova Roma.

IV. In hac divisione conservata sunt privilegia provinciarum & magnarum Ecclesiarum, quæ in Concilio quoque Nicæno confirmata fuerant, ut inquit patres Constantinopolitani. Omnia hæc magnifica esse video pro dignitate Ecclesiæ; quæ auctoritate hujus canonis liberata est à petendis ab Imperatore Conciliis ad judicandas Episcoporum depositorum querelas; adeo ut synodi Diocesanae in synodos ordinarias versæ sint, cum antea extraordinariæ essent, neque convocari possent absque literis Imperatoris. Sanè cum hi canones novam politiæ exterioris formam constitue-